

روزنه

جواهری در هند

● «جواهر لعل نهرو» اولین نخست‌وزیر هند پس از اعلام استقلال این کشور بود. وی به همراه مهاتما گاندی یکی از رهبران بزرگ مبارزات هند علیه استعمار بریتانیا و رسیدن به استقلال بود. نهرو که یکی از بزرگان کنگره ملی هند بود، در دوران مبارزه حدود ۱۰ سال را به صورت نامتوالی در زندان‌های بریتانیا سپری کرد و پس از استقلال هند، به عنوان اولین نخست‌وزیر این کشور، به مدت ۱۷ سال رهبری هند را به عهده داشت. او پس از نخست‌وزیری با کمک افراد میهن‌دوستی چون «سردار پاتل» و «دکتر آمبدکار» توانست قوانین جدیدی را برای سازمان‌دهی مجدد به جامعه هند به تصویب برساند که مهم‌ترین آنها لغو نظام «کاست» بود. نظام کاست طبقه‌بندی اجتماعی بنسبتی بود که افراد در رتبه‌های مختلف، حق ورود به رتبه‌های دیگر را نداشتند و باید شرایط خاصی را در رفتار و اعمال خود و رابطه با اعضای رتبه‌های دیگر رعایت می‌کردند. این نظام حقوق انسانی بسیاری از مردم هند را در طبقات پایین جامعه نقض می‌کرد. البته از آنجایی که این نظام در هند ریشه‌های فرهنگی نیز دارد، در حال حاضر هنوز هم آثار و بقایای آن در جامعه هند و به‌ویژه در روستاها دیده می‌شود.

نهرو در مدتی که قدرت را در دست داشت در صحنه سیاست بین‌المللی نیز درخشید و به عنوان یک شخصیت برجسته و صلح‌دوست مورد احترام جامعه جهانی بود به طوری که اصطلاح «عدم‌تعهد» نخستین‌بار توسط او، طی یک سخنرانی در آوریل ۱۹۵۴ در شهر کلمبو در سریلانکا مطرح شد و پس از آن با تلاش رهبران آسیایی ـ آفریقایی و بنیانگذاران جنبش عدم‌تعهد، این جنبش شکل گرفت. این اجلاس تحت‌تاثیر جهان‌بینی گاندی نیز قرار داشت. «احمد سوکارنو»، «مارشال تیتو» و «جمال عبدالناصر» رهبران وقت اندونزی، یوگسلاوی و مصر از دیگر بانیان جنبش عدم تعهد بودند. مردم هند نهرو را به نام «پاندیت» به معنای معلم هم خطاب می‌کنند. وی پس از اتمام تحصیلات خود در رشته حقوق در دانشگاه کمبریج انگلستان به قضاوت در هند مشغول شد. نهرو در سال ۱۹۱۸ به پارلمان هند راه یافت و در ۱۹۲۹ به ریاست پارلمان رسید. نهرو همچون بسیاری از رهبران بزرگ دنیا در دوران حبس و زندان به نگارش کتاب‌های خود پرداخت. مجموعه کتاب سه جلدی «گنگای به تاریخ جهان» از جمله آثار ارزشمند نهرو است که در دوران زندان به شیوه ناممکن‌گاری برای دخترش «پندیرا گاندی» به رشته تحریر درآورد. مهاتما گاندی معمولاً با ایده‌های نهرو درباره شدت عمل و تحرک بیشتر در مبارزه مخالف بود. در برابر

نهرو که از نفوذ کلام گاندی در میان مردم هند آگاه بود و احترام عمیقی نسبت به او داشت، روش‌های خود را در مبارزه تعدیل می‌کرد. گاندی سال‌ها پیش از مرگ، نهرو را جانشین خویش خوانده بود. جواهر لعل نهرو بنیان‌ها و زیرساخت‌های هند را پایه‌گذاری کرد و از یک مستعمره بی‌اختیار و دست‌خوش تفرقه، قدرت یکپارچ‌ای را در جنوب آسیا پدید آورد.

وی نظام طبقاتی در هند را برانداخت و آنچه که برای کاهش فقر و عقب‌ماندگی انجام داد، سبب ایجاد انقلاب اساسی اجتماعی و اقتصادی در هند شد. پدر او «موتیلال نهرو» نام داشت که خود، وکیل و رهبری سیاسی بود. همسر نهرو «کماله» نام داشت و نهرو کتاب «زندگی من» را پس از مرگ همسرش به او داده بود. کماله همه جا با نهرو بود، دوش به دوش او مبارزه می‌کرد و به زندان می‌رفت. زندان در کنار تلاش طاقت‌فرسا، کماله را نحیف و بیمار ساخت، به‌طوری که سرانجام در سال ۱۹۳۶ در بیمارستانی در آلمان جان سپرد. کماله نویسنده کتاب معروف «تاریخ لعل و نهرو» نیز هست. نهرو در طول جنگ جهانی دوم به دلیل مخالفت در همکاری و کمک هندوستان به انگلستان علیه قوای محور و به این بهانه که هندوستان بلافاصله بعد از جنگ باید به استقلال خود دست یابد، به زندان افتاد. در خاتمه جنگ، نهرو در گفت‌وگوهای مربوط به تقسیم شبه‌قاره هندوستان و تأسیس دو کشور مستقل هند و پاکستان شرکت داشت. ایندیرا گاندی، دختر نهرو بود. او از ژانویه ۱۹۶۶ تا سال ۱۹۷۷ و از ژانویه ۱۹۸۰ تا روز ترور شدن یعنی در ۳۱ اکتبر ۱۹۸۴ نخست‌وزیر هند بود. طرح او برای کنترل جمعیت هند از راه کاهش میزان زاد و ولد کشور یکی از جنجالی‌ترین فعالیت‌های ایندیرا گاندی بود که البته این طرح سرانجام خوبی نداشت و منجر به آشوب و هرج و مرج شد. وی همسر «روزه گاندی» از پارسیان و زرتشتی هند و فعالان سیاسی این کشور بود. او با وجود ارتباط نزدیک خانوادگی با مهاتما گاندی و خانواده‌اش هیچ نسبت خویشاوندی با آنان نداشت. جواهر لعل نهرو در ژانویه ۱۹۴۶ بر اثر حمله قلبی فلج شد و سرانجام در ۲۷ آوریل ۱۹۶۴ و در سن ۷۵ سالگی درگذشت.

جهان

جشن‌های استقلال در هند ۲۰۱۳ / عکس: Reuters

هند در شصت‌وسومین سالگرد برپایی جمهوری

مستعمره دیروز، بزرگ‌ترین دموکراسی امروز

هادی فیروزی

مختلف می‌شود. به طوری که پرداخت یارانه‌های وسیع، از آنجا که موجب کسری اقتصادی می‌شود، مورد انتقاد مجامعی همچون بانک جهانی قرار گرفته است.

در سال‌های اخیر دولت هند ۱۱ منطقه ویژه اقتصادی را تأسیس کرده که این مناطق در زمینه وام‌های اعتباری و کسر مالیات‌ها امتیازات زیادی را به سرمایه‌گذاران اعطا می‌کند. در صنعت ارتباطات به دستور دولت برای پروژه‌های دارای نسبت سرمایه‌گذاری خارجی کمتر از ۴۹ درصد نیاز به هیچ مجوزی نیست هند هم‌اکنون به عنوان چهارمین اقتصاد بزرگ جهان، یکی از مطلوب‌ترین مقصدهای‌رای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است. تلاش هند در جذب سرمایه‌های خارجی موفقیت‌های بزرگی را در برداشته است. دولت هند سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی تا حد صددرصد را در تجارت و اقتصاد مجاز اعلام کرده‌است. نتیجه این‌شده است که اتحادیه جهانی تشکیلات اقتصادی (VIP) هند را در رده ۱۰ کشور اولی قرار داده است که بیشترین ظرفیت سرمایه‌گذاری در جهان را دارند. برای نمونه پیشرفت‌های علمی هند در زمینه فناوری اطلاعات، نرم‌افزار و زیرساخت‌های ارتباطات جهانی باعث شده که هند محلی برای رقابت شرکت‌های عظیمی نظیر مایکروسافت، اینتل و سیسکو با رقبای تجاری‌شان شود. وجود نسل جوان تحصیل کرده و مسلط به زبان انگلیسی در هند، این کشور را برای آن دسته از شرکت‌های بین‌المللی که خدمات به مشتریان می‌دهند و پشتیبانی فنی خود را بروندآوری می‌کنند به یک مقصد مطمئن تبدیل کرده است. هند یکی از مهم‌ترین صادرکنندگان نیروی کار متخصص در زمینه‌های خدمات مالی و مهندسی نرم‌افزار است. البته در این میان خصوصی‌سازی صنایع دولتی و آزاد کردن برخی بخش‌ها به نفع منافع بخش خصوصی و خارجی، در میان بحث و جدل‌های سیاسی به کندی پیش رفته‌است. سازمان اوراق بهادار هند میزان افزایش سرمایه‌گذاری شرکت‌ها و موسسات خارجی در سال ۲۰۱۲ در این کشور را نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۱ شش برابر اعلام کرده است. این سازمان در گزارش خود آورده است که شرکت‌های خارجی از ژانویه تا سپتامبر ۲۰۱۲ نزدیک به ۱۹ میلیارد دلار به بازارهای بورس هند تزریق کردند. بورس اوراق بهادار هند به مرکزیت شهر بمبئی یکی از معتبرترین سازمان‌های بورس در آسیا محسوب می‌شود. از شاخص این بازار برای سنجش توان اقتصاد هند استفاده‌می‌شود.

در کنار همه گزارش‌های مثبت، گزارش‌هایی هم حاکی از آن است که در حال حاضر سیاست‌های دولت فعلی مانع از بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌های اقتصادی در هند می‌شود. در گزارش «سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه» آمده است که میزان سرمایه‌گذاری با روندی ملایم در کوتاه‌مدت رو به افزایش است. رشد اقتصاد در سال جاری و آینده در اثر سیاست‌های پولی ادامه خواهد داشت، با این حال نرخ تورم بالا باعث نگرانی است. این گزارش ادامه می‌دهد که عدم سیاست‌های پایدار می‌تواند منجر به تضعیف انگیزه برای سرمایه‌گذاری و کاهش رشد در کوتاه مدت و صدمه وارد شدن به آن در درازمدت شود. در این گزارش اضافه شده است که نرخ رشد در هند در سال ۲۰۲۰ از چین پیشی خواهد گرفت. مجله اکونومیست در تحلیلی از اقتصاد هند اشاره می‌کند که این کشور در نیم قرن آینده تبدیل به یک برابردرث اقتصادی در جهان خواهد شد. هند هم‌اکنون یک برنامه کاری به نام «چشم‌انداز ۲۰۲۰» را با هدف تبدیل به یکی از چهار و با حتی سه کشور قدرتمند جهان ترسیم کرده است.

با توجه به رشد سریع نیازهای هند در زمینه انرژی، این کشور در حال برنامه‌ریزی برای افزایش ظرفیت انرژی هسته‌ای خود است. نیروی هسته‌ای برای هند امری جدا از موضوع نظامی یکی از شاخصه‌های نوین‌سازی و خارج شدن از جمع کشورهای جهان سوم محسوب می‌شود. سال گذشته هند اعلام کرد که یکی از بزرگ‌ترین ذخایر اورانیوم جهان را کشف کرده است. «سریکومار باترجی» رییس کمیسیون انرژی اتمی هند در این رابطه گفت که مطالعات نشان داده است که این منطقه می‌تواند حاوی ۱۵۰هزار تن از این ماده کمیاب باشد. حدود سصدصد تولید برق در هندوستان از طریق نیروگاه‌های هسته‌ای تأمین می‌شود. مقامات هند اظهار داشته‌اند که قصد دارند تا سال ۲۰۳۵ تولید انرژی هسته‌ای را به ۶۰گیگاوات برسانند که تقریباً ۱۰درصد کل ظرفیت مورد انتظار را شامل می‌شود. مقامات هندی مدعی هستند که توافقاتی با ایالات متحده، فرانسه، روسیه و قرقاقستان در مورد همکاری‌های هسته‌ای غیرنظامی امضا کرده‌اند، مذاکراتی که برای نهایی خرید و واردات راکتورهای هسته‌ای انجام شده است. هند در ۱۸ آوریل سال ۲۰۰۱ با پرتاب موفق فضاپیماي GSLV دستاورد بی‌نظیری برای صنعت هوا فضای خود به ارمغان آورد. بدین ترتیب هند به جمع کشورهای نظیر آمریکا، روسیه، چین و ژاپن پیوست و توانایی در مدار قراردادن ماهواره‌های مخابراتی سنگین را که برای ارتباط پیشرفته استفاده می‌شود کسب کرد.

بزرگ‌ترین دموکراسی در دنیا

به سختی می‌توان کشوری را یافت که این تعداد زیاد، منھب، فرقه و آیین مختلف را با این گونه‌ها و گویش‌ها در یک فرهنگ‌ها و گستره اقلیمی با آراش سیاسی در خود جای دهد. هرچند که سال‌هاست که داخل هند بین قومیت‌ها ستیز و کشمکش وجود دارد، اما این ستیز در سطح جامعه باقی مانده و وقتی به سطح حاکمیت می‌رسیم، تمام قومیت‌ها و گروه‌های گوناگون در ایفای نقش‌های سیاسی سهیم و شریک هستند و تمام گروه‌ها و عقاید و تفکرات در هند محترم هستند. هند با وجود تمام تفاوت‌ها به دموکراسی پایبند است، زمانی که در سال ۱۹۴۷ هند مستقل متولد شد، رهبران این کشور چالش‌های بزرگی را در مسیر اداره کشور داشتند. صدھا هزار تن بر اثر جنگ و ستیز استقلال طلبانه جان خود را در دست داده بودند. میلیون‌ها نفر آواره شده بودند و اقتصاد هند در وضعیت وخیمی بود. از تش از هم پاشیده شده بود و درگیری‌های قومی و فرقه‌ای نیز همچنان ادامه داشت. اداره یک کشور جدید با وجود تمام این مشکلات و چالش‌های پیش‌رو کار ساده‌ای نیست. اما با تمام اینها هند توانست در نهایت به‌عنوان یک کشور آزاد با احزاب گوناگون دموکراسی را به اجرا درآورد. هند نشان داد که جمعیت زیاد، فقر، تنوع قومی و مذهبی، آن هم در ابعاد شبه قاره هند هیچ کدام مانع تحقق دموکراسی نمی‌شود. دموکراسی در هند بر پایه باور به وجود تنوع و کثرت‌گرایی استوار است.

قانون اساسی هند از ۲۶ ژانویه ۱۹۵۰ تا به امروز با موفقیت اجرا شده است. تنها یکبار در اواخر دهه ۱۹۷۰ در روند دموکراسی این کشور وقفه‌ای ایجاد شد که طی آن درگیری‌های داخلی منجر به اعلام حالت فوق‌العاده از سوی «پندیرا گاندی» و در نهایت سرنگونی دولت وی توسط ارتش شد. اولین انتخابات سراسری هند در ۱۹۵۲ برگزار شد طبق قانون اساسی هند نخست وزیر در نظام سیاسی بالاترین مقام اجرایی کشور است و توسط حزبی که اکثریت آرا را در انتخابات به دست آورد تعیین می‌شود. «جواهر لعل نهرو»

یکی از بزرگ‌ترین رهبران جنبش استقلال هند از کنگره ملی هند، اولین نخست‌وزیر این کشور بود. دو مجلس مردمی عوام (لوک سابا) و سنا (راجیاسابا) ساختار قانونگذاری هند را تشکیل می‌دهند که از این طریق نخست وزیر و هیات دولت انتخاب می‌شوند. حزب کنگره ملی هند (INC) با قدمت نزدیک به ۱۲۰ سال قدیمی‌ترین حزب هند است. در سال ۱۹۱۴ ورود «مهاتما گاندی» به حزب کنگره ملی هند باعث شد که این حزب وارد مرحله نوینی شود. گاندی از طریق رهبری حزب کنگره پرچمدار نهضت استقلال هند شد و در اثر مبارزات مستمر، سرانجام هند در سال ۱۹۴۷ استقلال رسید. پس از استقلال، بیش از چهار دهه حکومت هند در دست حزب کنگره ملی قرار داشت. هم‌اکنون بیش از ۷۰۰ حزب سیاسی در هند وجود دارند که به سه گروه ملی، منطقه‌ای (ایالتی) و محلی تقسیم می‌شوند. از میان آنها حزب کنگره ملی هند، حزب بهاراتیا جاتا (BJP) و حزب کمونیست مارکسیست هند (CPI-M)، از بزرگ‌ترین احزاب بشمار می‌روند.

چالش‌ها در برابر فرصت‌ها

مهم‌ترین چالش‌های امنیتی و نظامی هند در سال‌های نخست پس از استقلال، مقابله با آشوب‌های داخلی، قومی و تروریست‌ها بود. اما معضل بعدی و بسیار بزرگ‌تر هند، درگیری و تنش با پاکستان بر سر موضوعاتی نظیر ایالات برقرارند. هند در دهه ۱۹۶۰ به جمع کشورهای هسته‌ای و در ادامه داشته است و منجر به وقوع چندین جنگ تمام عیار بین دو کشور در سال‌های ۱۹۶۵، ۱۹۷۱ و ۱۹۹۹ شده است. هند و پاکستان در زمان استعمار بریتانیا از یکدیگر مجزا نبودند و در قالب سرزمینی متحد اداره می‌شدند. هر دو کشور منطقه کشمیر را جزئی از قلمروی خود می‌دانند. با ورود هند در دهه ۱۹۶۰ به جمع کشورهای هسته‌ای و متعاب آن هسته‌ای شدن پاکستان، تنش بین دو کشور وارد مرحله مسایقه تسلیحات هسته‌ای شد و بارها آزمایش‌های هسته‌ای دو طرف آرامش را از شبه‌قاره ربوده است. وقتی هند در ماه می ۱۹۹۸ سلاح‌های هسته‌ای خود را آزمایش کرد، بسیاری از هندی‌ها احساس کردند کشورشان در ریف حاکم‌های مبنی‌ای قرار گرفته است. اما داشتن سلاح‌های هسته‌ای تنها شرط کافی برای ابر قدرت شدن نیست. در جهان امروز سلاح هسته‌ای ابزاری غیرقانونی برای اعمال زور بر کشورهای است که فاقد آن نمی‌پایزند. هند و پاکستان هیچ‌کدام عضو پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) نیستند. هر دو دارای تسلیحات هسته‌ای هستند، هر دو کشور نسبت به هم خصومت دارند، پر جمعیت هستند و ژنرال‌های تندرویی دارند که فکر می‌کنند با از بین بردن مقابل به قهرمانان ملی تبدیل خواهند شد. به هر حال این موضوع که دولت‌مردان آینده هند و پاکستان چه نگرش و رویکردی نسبت به سلاح‌های هسته‌ای خواهند داشت می‌تواند تاثیر بزرگی بر آینده شبه قاره داشته باشد. خوشبختانه در سال‌های اخیر گام‌های مثبتی از هر دو طرف برای عادی‌سازی روابط برداشته شده و کتال‌های ارتباطی مثبتی بین دو طرف برقرار شده است. هرچند موضوع کشمیر همچنان لاینحل باقی مانده که محلی برای درگیری است، اما سیاست‌های اعتمادسازی می‌تواند به سمت صلح پایدار در این منطقه پیش رود.

سال‌ها پیش جواهر لعل نهرو در نامه‌ای به دخترش نوشت: «هند گذشته‌ای بسیار بسیار طولانی داشته است که آغاز آن در تیرگی‌های دوران قدیم گم شده است، اما اکنون فرصت زیادی نداریم که به تفکر درباره گذشته بپردازیم، اکنون فکر آینده است که تمام توجه روح ما را به خود مشغول می‌دارد.» بیش از یک هفتم جمعیت دنیا در هند زندگی می‌کنند. بنابراین طبیعی‌است که آینده‌هند در آینده کل دنیا تاثیرگذار و نقش آفرین خواهد بود.

دریچه

دموکراسی هند الگوی برای دیگر کشورها

موکول کساوان

● زمانی که هند راه دموکراسی را در پیش گرفت، کشورهای دموکراتیک موفق عمدتا از نژاد سفید، ثروتمند و مسیحی بودند و همچنین مردم آنها با یک زبان واحد سخن می‌گفتند. موفق بودن دموکراسی در هند از دو جهت قابل توجه است. اول اینکه بدون چون‌وچرا نشان داد فقر، بیسوادی گسترده و تنوع قومی و مذهبی، آن هم در ابعاد شبه قاره هند، نه تنها مانع از دموکراسی نمی‌شود بلکه دلایل موجهی برای استقرار آن است. دوم، نظام دموکراسی در جمهوری‌هند به جای توسل ملی‌گرایانه به تاریخ مشترک، زبان واحد و پذیرش یگانگی فرهنگی، بر پایه باور ملی به وجود کثرت‌گرایی استوار است.

درسی مهم

اگر فقط محدوده جنوب آسیا را در نظر بگیریم، برجسته‌ترین تفاوت میان هند و کشورهای دیگر منطقه این است که پاکستان، بنگلادش، نپال، بوتان و سریلانکا کشورهایی هستند که رسماً تحت سیطره گروه‌های قومی و مذهبی قرار دارند. نپال کشوری «هندو» است، بنا بر قانون اساسی سریلانکا، این کشور باید در دست اکثریت پیرو بودیسم و گویش زبان سینهایلی قرار گیرد. پاکستان و بنگلادش نیز هر کدام به طریقی در دست گروه‌های مذهبی و قومی قرار دارند. یکی از مهم‌ترین درس‌هایی که از تاریخ اخیر منطقه جنوب آسیا می‌توان گرفت این است که دموکراسی اگر منجر به ایجاد دو دسته شهروند شود به مرور به مقول‌های دیگر تبدیل خواهد شد. هند، به دلایل تاریخی، این راه را نرفته است. در قرن نوزدهم میلادی ملی‌گرایی کثرت‌گرا برای پاسخ به چالش‌های استعمار دوره معاصر به وجود آمد. ملی‌گرایی کثرت‌گرا بر این پایه استوار شد که «کنگره ملی هند» می‌تواند نماینده کل ملت باشد، چون همه اقوام و مذاهب موجود در هند در آن نماینده دارند. به این ترتیب اتحاد در عین تنوع قومی به هدف نهایی سیاسی در هند بدل شد. فرهنگ سیاسی هند نه تنها عملی شد، بلکه به مردم این کشور فرصت داد جهان‌بینی خاص خود را تجربه کنند.

توازن منافع

فرهنگ سیاسی هند شامل ایجاد توازن در منافع خاص، مساحه، سازش‌پذیری، ایدئولوژی‌ها، نمادسازی و تبعیض‌های مثبت دست‌چین شده و در یک کلام سیاست‌های دموکراتیک می‌شد. در حالی که در هند، جنسیت، زبان، هویت دینی و طبقه اجتماعی همگی در یک کلسه سیاسی قرار گرفتند، استمرار در ارایه یک هویت یا یک اصل به گونه‌ای نبود که رهبران راه دموکراسی در این کشور را اا کنند.

فرهنگ سیاسی هند اگرچه به‌طور کامل قابلیت اجرا پیدا نکرد، اما در ظاهر کاملاً عملی شده است. برای مثال، وقتی «هلتی» در یک گوشه جهان خواستار خودمختاری می‌شود (کردها، تاملیل‌ها، باسکه‌ها) یک فرد هندی می‌پرسد برای چه؟ اگر انگیزه یک «هملت» از خودشناسی است، باید سلبه اکثریت است، یک فرد هندی این حق را دارد که بگوید خودمختاری، بدون توجه به جاذبه تبلیغاتی آن، به نظر مفهومی رهایی بخش یا جالب و ناب نمی‌آید. اگر قرار باشد کشوری با اکثریت کرد یا تاملیل بر پایه کرد یا تاملیل‌بودن استوار باشد بهتر است که به وجود نیاید ز پساً مردم هند به تجربه تاریخی می‌دانند که ملی‌گرایی قومی به کجا ختم می‌شود. دلیل اهمیت هند در پیشینه و همچنین استقرار دموکراسی، موفقیت در ایجاد نظامی بوده که در آن دولتی فراگیر بتواند در کشوری پرتنوع فعالیت کند. برخی نظریه‌پردازان غربی برای سرویس گذاشتن بر شکست غرب در عراق استدلال می‌کنند که وجود سه‌جامعه سنی، شیعی و کرد در این کشور برای استقرار دموکراسی مشکل‌آفرین بوده است. به نظر آنها کشوری که شامل چنین تنوع قومی می‌شود کشوری عجیب و تصنعی است که چاره‌ای در تجزیه به ندارد. اگر هند وجود نداشت در تحیل کسی نمی‌تجذیب که چنین دموکراسی شدنی باشد.

خطری محتمل

تنها خطری که برای آینده دموکراتیک هند می‌توان متصور شد این است که یک حزب سیاسی مانند حزب بی‌جی‌بی (اصلی‌ترین حزب مخالف دولت)، احساسات مردم را برانگیزد تا اکثریت در هند حکومت را به دست بگیرند که در هند به معنی بیروان آیین هندو است. اگر بی‌جی‌بی و ایدئولوژی‌ای که از آن پیروی می‌کند در کشور هند گسترش یابد، خشونت‌های قومی که سریلانکا را باره‌باره کرده ممکن است در ابعاد شبه‌قاره‌هند هم بروز کند. البته چنین احتمالی بعید است. اکثریت یک دوره کامل پارلمان هند در دست اتحادی به رهبری بی‌جی‌بی بود اما این حزب در این مدت نتوانست حاکمیت اکثریت هندو را به واقعیتی سیاسی بدل کند. قوانین جمهوری هند و احکام دیوانعالی این کشور به احزاب سیاسی اجازه نمی‌دهد که ساختار بنیادین قانون اساسی کشور را تغییر دهند. در ضمن، گوناگونی جمعیت رای‌دهندگان در هند باعث می‌شود ائتلاف حاکم با چنان محاسبات پیچیده‌ای در جلب نظر رای‌دهندگان مواجه شود که نتیجه آن برای‌ماندن کثرت‌گرایی تا آینده‌ای قابل پیش‌بینی است.

● نویسنده و روزنامه‌نگار هندی منبع: BBC